

at de, som staae Personerne nærmere, ville tilraade Udgifter, som Provsten, der staaer fjernere og ikke kender dem, vil fraraade. Det Gavnligge ligger netop deri, at Bestyrelsen er saaledes sammensat, at der findes Folk i den, som kende Forholdene nærmere.

Det, der bragte mig til at tage Ordet, var en almindelig Sætning, som det ærede Medlem (Wallentin) gjorde gjældende, og som faaer en stor Betydning, da den kom fra en Mand's Mund, der selv her har lagt for Dagen, at han er Bestyrer under Omstændigheder som de, han omtalte. Det ærede Medlem har sagt, at det gjør en Kassebestyrelse Gre, naar Formuen forøges. (Wallentin: Nei, jeg sagde, det gjør den ingen Skam!). Naa, altsaa det gjør Bestyrelsen ingen Skam! Men det gjør en Pensionsanstalts Bestyrelse Skam, naar den lader Kassen vore og Pensionerne være smaa. Det er det, man vel maa lægge Mærke til, at Kasseforvaltningen her er det Underordnede, og ikke Hovedsagen; Hovedsagen er Pensionsforvaltningen. Naar det ærede Medlem siger, at Provstens hele Virksomhed kun er ringe i dette Forhold, fordi han kun er et Mellemstadium, saa maa jeg spørge den ærede Rigsdagsmand: Hvem er det da, som foreslaaer, hvorledes disse forskellige Tilfælde skulle afgjøres? Hvem er det, der har at oplyse Underviisningsministeriet, som endnu mindre end Provsten kan kende Forholdene? Dersom det er Provsten, og dersom man maa antage som rigtigt, at Underviisningsministeriet i Almindelighed sætter Tillid til sine Provster og følger deres Raad, saa bliver det Provsten, der har den afgjørende Stemme i denne Sag. Skulde det derimod hælde sig, at Underviisningsministeriet ikke bryder sig om sine Provster, ja, saa er det en stor Feil, at de staae imellem Udgangspunctet og Endepunctet, saa staae de der som skadelige og overflødige. Men vist og sikkert er det — og saaledes bør det ogsaa være —, at Provsten udøver en afgjort Indflydelse med Hensyn til disse Forholds Afgjørelse, og at Underviisningsministeriet kun udøver en Control, og, som jeg vil haabe, en endog temmelig lempelig Control, der i det Høieste kun gaaer ud paa at paasee, at der ikke begaaes noget Ulovligt, men meget lidt indlader

sig paa at undersøge, om de enkelte Afgjørelser svare til Forholdene, som Ministeriet ikke kan kende nærmere. Hvorledes kommer Ministeriet til at kende Forholdene? Det faaer de vedkommende Personer indsvøbte i nogle Ark bestreuet Papir. Og kan det virkelig læse Tilstanden paa dette bestreue Papir? Nei! Det er en af de store Mangler ved det hele Erklaringsystem, og derfor skulle vi søge at faae en Bestyrelse, som selv kan afgjøre, uden at hele dette Erklaringsvæsen er nødvendigt. Jeg troer, at det er umuligt at fremstille Sagen klarere, end det ærede Medlem fra Randers (Wallentin) har gjort, naar man vil vise, hvor nyttigt og nødvendigt det er at faae en Bestyrelse af en anden Bestaffenhed, som bestyrer under Instruxer, som kan bringe Sagerne til Afgjørelse paa selve Stedet, og som ikke skal hente Afgjørelsen fra et høitstaaende Skjermbrædt, og Andet er Cultusministeriet ikke i dette Tilfælde; det staaer kun som en Bestyttelse for den selvrådige Kassebestyrelse. Saaledes er Forholdet, hvor det gaaer, som det ærede Medlem har bestreuet, hvor den enkelte Mand, under det Foregivende, at han foreslaaer, i Grunden gjør Bestemmelser, dernæst faaer en Bekræftelse paa disse Bestemmelser og bagefter kan trække paa Skuldrene og sige: Underviisningsministeriet har villet det saaledes. Skjermbrættet skal ikke være der, Bestyrelsen skal handle selv, man skal vide, hvem man har at holde sig til; Underviisningsministeriet skal føre Controllen, men ikke have Videre dermed at gjøre. Jeg troer, at man alene af denne Grund — selv om der ikke i hele Lovforslaget var nogen anden Paragraph end den, der sigter til en Forandring i det her omtalte Forhold, — vil see, hvor nyttigt og nødvendigt det er, at Forslaget gaaer videre. De Mangler, der ere med Hensyn til den første Paragraph, kendte jeg, før Lovforslaget kom frem her. Jeg har meget godt seet, at vi maae søge endnu andre Hjælpekilder, for at skaffe Indtagter til Hjælpekasserne, og det har været mig hjært at høre, at man er tilbøielig til at staae ind paa den antydede Vej.

Rugaard: Jeg skal tillade mig en lille Bemærkning i Anledning af de Uttringer, der faldt fra den ærede Rigsdagsmand for Ran-